

آدولف لوس

۱۸۷۰ - ۱۹۳۲

معمار، منتقد فرهنگی، شیک پوش

نوشتنی آگوست سارینس

ترجمه‌ی حامد یکی‌نا

آدولف لوس، معمار و منتقد فرهنگی و شیک پوش ۱۸۷۰-۱۹۳۳
نویسنده آگوست سارنیتس Sarnits August ۱۹۵۶، ترجمه حامد یکی تا
۱۳۶۰، تهران ۱۳۹۱، انتشارات سروش دانش ۷۸، ۷۳۶۲ صفحه مصور
۹۷۸-۹۶۴-۹۹۷۳-۳۸-۸ :ISBN

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا
۱. لوس، ۲. آدولف، ۳. ۱۸۷۰-۱۹۳۳ م، ۴. Adolf، ۵. Loos.
۶. معماران، ۷. اتریش، ۸. قرن ۲۰ م، ۹. معماری جدید.

چاپ اول: بهار ۱۳۹۱
شماره رده بندی کنگره: NA ۱۰۱۱/۵/۱۹ ز ۲ ۱۳۸۹
شماره رده بندی دئویی: ۷۲۰/۹۲
شماره کتاب خانه ملی: ۲۲۲۷۹۲۹

نام کتاب: آدولف لوس، معمار و منتقد فرهنگی و شیک پوش ۱۸۷۰-۱۹۳۳

ناشر: سروش دانش

نویسنده: آگوست سارنیتس

مترجم: حامد یکی تا

نوبت چاپ: اول (بهار ۱۳۹۱)

صفحه آرای: انتشارات سروش دانش

طراحی جلد: المیرا منوچهری نصب

شمارگان: این کتاب به تعداد محدود ویژه بیست و پنجمین

نمایشگاه بین المللی کتاب تهران به چاپ رسیده است.

جلد ۱۰۰

چاپ: اندیشه فردا

صحافی: اندیشه فردا

لیتوگرافی: طرح و نقش

قیمت: ۷۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۷۳-۳۸-۸

این اثر مشمول قانون حمایت مولفان و مصنفان و هنرمندان ۱۳۴۸ است هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر و مولف نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار می گیرد.

مرکز نشر: میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی، خیابان روانمهر، کوچه درخشان، پلاک ۴، ط ۳.
تلفن: ۶۶۴۱۹۱۹۵، فکس: ۶۶۴۷۷۵۷۰، تلفن همراه نشر: ۰۹۱۹۷۰۶۶۴۵۹.
مرکز پخش: میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی، خیابان روانمهر، کوچه درخشان، پلاک ۴، ط ۱ و ۲.
تلفن: ۶۶۴۶۶۹۰۰ و ۶۶۴۷۷۵۷۱-۲

www.soroushdanesh.com

pubsdanesh@gmail.com

دریافت نشریه الکترونیکی

pubsdanesh.mag@gmail.com

فهرست

۴	پیشگفتار مترجم.....
۵	مقدمه.....
۱۷	"مرد ثروتمند بیچاره‌ی کوچک".....
۲۱	۱۸۹۹ موزه‌ی کافه.....
۲۳	۱۹۰۰ آپارتمان تورنوسکی.....
۲۵	۱۹۰۳ آپارتمان آدولف لوس.....
۲۷	۱۹۰۶ - ۱۹۰۳ ویلا کارما.....
۳۰	۱۹۰۸ کافی‌شاپ کارینتینا.....
۳۳	۱۹۱۱ - ۱۹۰۹ خانه‌ای در میدان میشانیلر.....
۳۷	۱۹۱۰ خانه‌ی اشتاینر.....
۴۰	۱۹۱۳ - ۱۹۱۰ فروشگاه پوشاک مردانه‌ی کنایز.....
۴۳	۱۹۱۳ - ۱۹۱۲ خانه‌ی شوی.....
۴۶	۱۹۲۱ توسعه‌ی خانه‌سازی لاینس.....
۴۸	۱۹۲۲ برج تربیون شیکاگو.....
۴۹	۱۹۲۳ خانه‌ی ییلاقی اسپنر.....
۵۱	۱۹۲۶ خانه‌ی ترستان تزارا.....
۵۴	۱۹۲۷ خانه‌ی جوزفین بیکر.....
۵۵	۱۹۲۸ - ۱۹۲۷ خانه‌ی مولر.....
۵۹	۱۹۳۰ - ۱۹۲۸ ویلا مولر.....
۶۱	۱۹۳۰ - ۱۹۲۹ خانه‌ی ییلاقی خوئن.....
۶۷	۱۹۳۱ خانه‌های الگو.....
۶۸	۱۹۰۸ تزئینات و جنایت.....
۷۵	زندگی‌نامه.....
۷۸	نقشه‌های اروپا.....

پیشگفتار مترجم

معماری مدرن که در اواخر قرن نوزدهم در شیکاگو ظهور کرد، تغییرات گسترده‌ای را در اصول معماری و فرهنگ معیشتی مردم بوجود آورد. اگر چه در مکتب شیکاگو هم اختلاف نظرهای مختلفی نسبت به فلسفه‌ی معماری وجود داشت اما همه‌ی آنها به معماری، در پرتو هدف و کارکرد آن می‌نگریستند. معماران جدید با روی گرداندن از همه‌ی تزئینات و آرایه‌ها، درواقع ارتباط خود را با سنت‌های گذشته گسستند و در ساختمان‌های خود، نماهایی ساده را در معرض نمایش قرار دادند. دامنه‌ی این تغییرات بوجود آمده، تنها محدود به آمریکا نبود و طولی نپایید که کل دنیا را در بر گرفت. اتریش هم که از این رویداد مستثنی نبود، مخالفان و موافقان بسیاری را در این دوره و در عرصه‌ی هنر و معماری بخود دید.

آدولف لوس، معمار و نظریه‌پرداز اتریشی که در سطح بین‌المللی شناخته شده می‌باشد، معروفیت خود را نه فقط به جهت کارهای معماری‌اش، بلکه به جهت عقاید و نظریه‌هایش کسب نموده است. او در جوانی سه سال از زندگی خود را در آمریکا گذراند که مشاهده و لمس مکتب شیکاگو از نزدیک باعث تشکیل پایه‌های نظری و اعتقادی وی در عرصه معماری شد. شناخت کامل لوس بدون توجه به مقاله معروف‌اش، "تزئینات و جایگاه مکان پذیر نمی‌باشد، که وی در آن، نه تنها تزئینات بکار گرفته شده در ساختمان، بلکه هر نوع تزئین غیر کاربردی دیگر را به باد سخره گرفته است. اعتقادهای او در باب تزئینات و آرایه‌ها تا آنجا پیش رفت که حتی مکتب باهاوس، از پیشگامان معماری مدرن اروپا را نیز هدف قرار داد. وی که استفاده از تزئینات را ناشی از عقب ماندگی فرهنگی و اتلاف سرمایه‌ی ملی می‌دانست، تا آخر عمر خود، با نوشته‌ها و کارهای معماری‌اش، سعی در بالا بردن سطح فرهنگ سکونت مردم و ترویج فرهنگ تلفیقی انگلیسی-آمریکایی داشت.

لوس که مهمترین کارهایش در ساختمان‌های مسکونی و ویلاهای شخصی تجلی یافته است، ایده‌ی ابداعی خود، معماری رامپلان (معماری فضایی) را به بهترین شکل ممکن در کارهایش پیاده نمود. که نه تنها به نیازهای ساکنین از فضای خانه پاسخ می‌داد بلکه دربرگیرنده‌ی معیارهای معنوی نیز بود. وی در کارهایش توجه ویژه‌ای را نیز به مبلمان فضاهای معطوف می‌نمود و معمولاً از انواع مبلمان انگلیسی، بهره می‌گرفت.

کتاب پیش‌رو به معرفی آثار معماری و تبیین نظریه‌های آدولف لوس در باب فرهنگ زندگی و معماری پرداخته است. در پایان لازم می‌دانم از راهنمایی‌های دوست گرامی، جناب آقای مهندس غلامرضا شامقلی و همکاری‌های جناب آقای فغانی، مدیریت محترم انتشارات سروش دانش تشکر نمایم.

حامد یکنی‌تا

تابستان ۱۳۸۹

امروزه آدولف لوس به عنوان یک معلم سبک زندگی محسوب می‌گردد، کسی که با استفاده از نوشته‌هایش توانست در حدود سال ۱۹۰۰ بنیان‌های از مد افتاده‌ی مکتب تاریخی را به پایین بکشد. سبک زندگی آزاد و توأم با روشنفکری او ضربه‌ی سختی به جامعه‌ی متعصب وین و در حال گذر از قرن، وارد آورد. برای جمع کوچکی از دوستان و هنرمندان، در آن موقع آدولف لوس یک معمار برتر بود که با قطار سریع‌السیر در حال گذر از شهرهای اروپایی، از وین تا پاریس، نیس، لندن، برلین، هامبورگ، ونیز، میلان، پراگ، و بوداپست بود. آدولف لوس مسلط به چند زبان (آلمانی، چکوسلوواکی، انگلیسی، فرانسوی) و همیشه شیک‌پوش بود، درواقع، او معماری شیک‌پوش و یک فیلسوف بود. یک معمار که نویسندگی و ساختن را همزمان تجربه می‌کرد، کسی که در سال ۱۹۲۷ یک خانه‌ی رویایی و دارای استخر سرپوشیده را از روی اشتیاق و بدون دریافت دستمزد، طراحی نمود. لوس کمی قبل از این پروژه، ساخت یک بنای مسکونی بسیار زیبا را برای تریستان تزارای داننسیسم^۱ واقع در بلوار ژنونوت^۲ در پاریس و یک فروشگاه منحصر بفرد و مجلل را برای فروشگاه پوشاک مردانه‌ی کنایز^۳ در شانزلیزه‌ی معروف اجرا نموده بود.

با اینکه آدولف لوس در وین بسیار مشهور بود و روزنامه‌ها گزارش‌هایی مبنی بر اشتیاق وی ارائه نمودند، اما او نتوانست جایگاه یک ستاره‌ی معماری را همانطور که لو کوربوزیه، والتر گروپیوس و یا میس ون دروهه از آن بهره‌مند شدند، کسب نماید. با این حال، لوس امروز در سطح بین‌المللی به عنوان یکی از مهمترین پیام‌آوران معماری مدرن محسوب می‌گردد. سبک کار او اشاراتی به کار معماران معروفی همچون آلدو روسی^۴ و هانس هولاین^۵ داشت.

آدولف لوس، معمار و زبان‌شناس با استعداد، بیشتر معماران هم‌دوره‌ی خویش را به باد انتقاد و سخره می‌گرفت. نظریه‌های طعنه‌آمیز وی به جوزف هافمن^۶ و هنری وان ده ولده^۷ درباره‌ی آرت نوو در وین و مونیخ معروف هستند و پس از آن او به یکی از طرف‌های سرسخت کارگاه آموزشی وین^۸ بدل شد. یکی از معدود معماران معاصر و مورد احترام لوس، آنتوانگر^۹ بود، کسیکه در آن زمان یکی از مهمترین معماران سلطنت دوگانه اتریشی - مجارستانی محسوب می‌شد و نویسنده‌ی کتاب "معماری مدرن" بود که بعدها تحت عنوان "معماری عصر ما" معروف شد. واگنر زندگی مدرن را به عنوان زیربنایی برای بیان تازه‌ی زیبایی‌شناسی مطرح نمود که از این نظر با لوس دیدگاه یکسانی داشت.

از دیدگاه گئورگ زیمل^{۱۰} بهترین موقعیت برای معماری آدولف لوس، شهری بزرگ با طبقه‌های اجتماعی مختلف بود. همچنین در بسیاری از پروژه‌ها و ساختمان‌های لوس برای فروشگاه‌های لباس، کافه‌ها، بانک‌ها و هتل‌ها، فضاهای داخلی محیط‌های خصوصی، از اهمیت بالایی برخوردار بود. مهمترین جنبه‌ی قابل توجه از زندگی مردم در شهرهای بزرگ، بهره‌مندی از محیط خصوصی می‌باشد. محل سکونت از این نظر قابل توجه است که دارای حریمیت می‌باشد و امکان عقب‌نشینی از محیط اجتماعی را فراهم می‌نماید.

تعداد کمی از معماران مدرن، موضوع سکونت و آرایش منزل و فرهنگ شهرنشینی در کلان‌شهرها را به همان میزان لوس مورد بررسی

1. Dadaist Tristan Tzara
2. Junot
3. Knize Men's Outfitters
4. Aldo Rossi
5. Hans Hollein
6. Josef Hoffmann
7. Henry Van de Velde
8. Wiener Werkstätte (Vienna Workshop)
9. Otto Wagner
10. Georg Simmel